

ת"פ 22994/12/17 - מדינת ישראל נגד מעדניית אלמוג מ.ש.ט בע"מ, משה שיניזון

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 22994-12-17 מדינת ישראל נ' מעדניית אלמוג מ.ש.ט בע"מ ואח'

בפני כבוד השופטת טל לחיאני שהם
מאשימה מדינת ישראל באמצעות ב"כ עו"ד אנטואנט
נגד
נאשמים 1. מעדניית אלמוג מ.ש.ט בע"מ
2. משה שיניזון באמצעות ב"כ עו"ד קולבובסקי

החלטה

כללי

1. בפני בקשת ב"כ הנאשמים לקבלת מסמכים לפי **סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982** (להלן: "**החוק**").

2. כנגד הנאשמים תלוי ועומד כתב אישום המייחס להם ביצוע עבירות של מכירת מצרך במהלך העסק במחיר העולה על המחיר הקבוע, עבירות לפי **סעיפים 11(א) ו-34(א) לחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, תשנ"ו-1996** (להלן: "**חוק הפיקוח**"), וזאת בשל מכירה לכאורה של 5 מוצרים במחיר העולה על המחיר המרבי שנקבע להם ביום 16/11/16, ומכירה לכאורה של 3 מוצרים במחיר העולה על המחיר המרבי שנקבע להם ביום 26/01/17.

3. ב"כ הנאשמים עתר לקבל לידיו מידע מגורמי התביעה, וזאת על מנת לבחון אפשרות ביסוס טענת אכיפה בדרנית ופגם בשיקול הדעת המנהלי במסגרת טענה מקדמית של הגנה מן הצדק.

4. לשם כך עתר ב"כ הנאשמים לקבל לידיו את המידע הסטטיסטי בדבר פעילות האכיפה של המאשימה, בין השנים 2015-2017 (כולל), בעבירה בה הואשמו הנאשמים, ובפרט את הנתונים הבאים (להלן: "**נתונים סטטיסטיים**"): -

- מספר התלונות שהוגשו למאשימה.

- מתוכן, מספר התלונות האנונימיות שהוגשו למאשימה.

- מספר הביקורות היזומות שבוצעו ע"י המאשימה.
 - מספר החקירות שבוצעו ע"י המאשימה.
 - מתוכן, מספר החקירות שהחלו כביקורת יזומה, מספר החקירות שהחלו עקב תלונה אנונימית ומספר החקירות שהחלו עקב תלונה (לא אנונימית).
 - מספר ההפרות (עסקים מפרים) שנתגלו ע"י המאשימה.
 - מספר כתבי האישום שהוגשו ע"י המאשימה.
 - מתוכם, מספר כתבי האישום שהמאשימה חזרה בה.
 - מספר כתבי האישום שהסתיימו בהסדרי טיעון.
 - מתוכם, מספר כתבי האישום שהסתיימו בהסדרי אי הרשעה.
- כמו כן, עתר ב"כ הנאשמים לקבלת מדיניות המאשימה בדבר הסדרי אי הרשעה, וזאת לאור עמדתה הגורפת בדבר הרשעה לאחר כתב אישום.

טיעוני הצדדים

5. לטענת ב"כ הנאשמים, המידע המבוקש נמצא בידי ב"כ המאשימה ולא קיים מקור אמין אחר להשגתו, וכן כי הוא נצרך לביסוס טענות מקדמיות או טענות הגנה אחרות של הנאשם.
6. כמו כן, טען כי מהודעת הדוברות של משרד הכלכלה עולה כי קיימת אכיפה שרירותית ובררנית שכן מההודעה עולה שהיחס בין כמות הפקעות המחירים אשר נמצאו על ידי המאשימה לכמות כתבי האישום אשר הוגשו היא 1:30, וכן כי די בנתון זה בכדי לבסס חשד ראשוני לקיומה של תוצאה מפלה המצדיקה קבלת הבקשה.
7. לעניין עתירתו לקבלת מדיניות המאשימה טען ב"כ הנאשמים כי עתירתו זו באה על רקע עמדתה הגורפת של המאשימה לפיה לא מאפשרת הסדר טיעון ללא הרשעה בתיקים בהם מוגש כתב אישום, וכי עמדה זו תמוהה מאחר ואיננה משאירה מקום לשיקול דעת, לא תואמת את העובדה כי בגין עבירות חמורות יותר רשויות התביעה האחרות אינן מחזיקות בעמדה כה גורפת, וכן איננה תואמת את ההלכה אשר נקבעה בע"פ 2083/96 **תמר כתב נגד מדינת ישראל** (להלן: "**הלכת כתב**").
8. כמו כן, טען ב"כ הנאשמים כי ברי שתיקון 66 לחוק, המאפשר הסדר מותנה בתנאים מתאימים, לא נלקח בחשבון על ידי המאשימה.

ב"כ הנאשמים הפנה לפסיקה לצורך ביסוס טיעוניה.

9. ב"כ המאשימה ביקשה לדחות הבקשה.

10. כבר במועד הדיון אשר התקיים לפניי הצהירה ב"כ המאשימה כי הנתונים המבוקשים על ידי ב"כ הנאשמים אינם מצויים בידה.

11. לעניין מדיניות המאשימה טענה ב"כ המאשימה בתגובתה בכתב כי כל תיק נבחן לגופו לפני הגשת כתב אישום, בהתאם לנסיבותיו, וכי תיק זה חמור בנסיבותיו לאור הישנות העבירה. כמו כן, טענה כי **מהלכת כתב** עולה כי הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, וכי מי שטוען להיפך עליו לשכנע את בית המשפט ששיקולי השיקום גוברים על השיקולים שבאינטרס הציבורי - וכי כך על הנאשמים לעשות במקרה זה במידה ויעתרו לאי הרשעה.

12. באשר לסוגיית ההסדר המותנה טענה ב"כ המאשימה כי בהתאם **לסעיף 67א(ג)(3) לחוק**, מאחר ובגין העבירה המיוחסת לנאשם ניתן להטיל כופר כסף, בהתאם **לסעיף 38 לחוק הפיקוח**, לא ניתן לערוך בגין תיק זה הסדר מותנה.

13. עוד טענה ב"כ המאשימה כי כאשר מועלית טענה בגין אכיפה בדרגית, על העותר להוכיח תחילה תשתית ראיתית ברמה שתספיק להעברת נטל הראייה אל כתפי המאשימה, וזאת בשל חזקת התקינות המנהלית.

לטענתה, על בית המשפט להשתכנע כי במידע המבוקש יש כדי להועיל פוטנציאלית להגנת הנאשם, וכי הוכח ברמה הראשונית חשד לאכיפה בדרגית, מה שלא נעשה במקרה זה, וכל זאת אף תוך שקילת היקף המשאבים הדרושים לשם היענות לבקשה ומידת ההכבדה על עבודת הרשות.

14. נוסף על המפורט, טענה ב"כ המאשימה כי לא ברורה בקשת ב"כ הנאשמים לקבלת מידע בגין שנת 2015 מאחר ובשנה זו לא מיוחסת כל עבירה לנאשמים.

15. לבסוף, טענה ב"כ המאשימה כי בקשת ב"כ הנאשמים כללית, וכי כל עוד לא הוצגה תשתית ראיתית ראשונית לביסוס טענת אכיפה בדרגית, לפיה המאשימה החליטה לאכוף את החוק כנגד הנאשמים על בסיס שיקולים פסולים, לא קמה להם הזכות לקבל מידע מתיקים אחרים על מנת לבסס את הטענה, שכן מדובר במסע "דיג" פסול.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה לצורך ביסוס טיעוניה.

המסגרת הנורמטיבית

סעיף 108 לחוק

16. זכות הגילוי והעיון בחומרי חקירה היא זכות יסוד של הנאשם, אשר מבקשת להבטיח ניהול הליך פלילי הוגן.

השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבקשות לקבלת חומרי חקירה, בין אם על פי **סעיף 74 לחוק** ובין אם על פי **סעיף 108 לחוק**, הם שיקולים דומים.

המבחן העיקרי להכרעה הוא מבחן הרלבנטיות ומידת זיקתו לסוגיות הנדונות בהליך הפלילי אשר במסגרתו הוא מבוקש.

מבחני השכל הישר וניסיון החיים מדריכים את בית המשפט בשאלה איזה חומר רלבנטי להגנת הנאשם. אולם, אל לו לבית המשפט להביא בחשבון אפשרויות הגנה ערטילאיות שאינן נראות לעין, ובית המשפט לא יתיר "מסע דיג" בלתי ממוקד.

(ראו: **בש"פ 8252/13 מדינת ישראל נגד ליאל שיינר (23/01/14)**)

17. באשר לטענת "אכיפה בררנית", זו איננה טענה משפטית עקרונית, אלא קודם כל טענה עובדתית.

כיוון שרשות מנהלית, ובכלל זה גורמי התביעה, נהנית מחזקת התקינות המנהלית, מי שמבקש לטעון טענת אכיפה בררנית, עליו הנטל להפריך חזקה זו.

גם בטענה זו, על הנאשם המבקש לקבל לידיו חומרי חקירה לבסס טענותיו ולהציג תשתית ראייתית ראשונית המבססת עתירתו, ולא די בהעלאת ספקולציות והשערות.

(ראו: **ע"פ 8551/11 יצחק כהן סלכגי ואח' נגד מדינת ישראל (12/8/12)** וע"מ **1786/12 ג'ולאני נגד מדינת ישראל (20/11/13)**).

18. באשר למידת ההוכחה הנדרשת מהנאשם נקבע כי אין להסתפק במספר דוגמאות בודדות של סטייה ממדיניות התביעה כדי להעביר את נטל הראיה להוכחת תקינות פעילותה אל כתפיה.

(ראו: **ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נגד פרץ (10/09/13)**)

19. גם אם עמד הנאשם בהוכחת רלבנטיות ובהצגת בסיס ראייתי ראשוני, על בית המשפט לערוך איזון בין עוצמתו של החשד לבין שיקולים אחרים, ובהם היקף המשאבים הדרושים, מידת ההכבדה על עבודת הרשות, והאפשרות שמסירת המידע תפגע בצדדים שלישיים.

(ראו: **ע"ח (נצרת) 47827-04-15 מדינת ישראל נגד ברמי (14/06/15)**)

הסדר מותנה

20. סעיף 67א(ב) לחוק קובע כי: "ראה תובע כי קיימות ראיות מספיקות לאישום בעבירה, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 62א(א), שלא להעמיד חשוד לדין, ולהציע לו הסדר (בסימן זה - הסדר), אם ראה כי נסיבות העניין בכללותן מתאימות לאי-העמדה לדין נוכח עריכת ההסדר ומילוי תנאיו".

אולם, סעיף 67א(ג) לחוק מציין כי: "לא ייערך הסדר אלא בעבירה מסוג חטא או עוון, או בעבירה מסוג פשע המנויה בתוספת השישית, שאינה אחת מאלה: ... (3) עבירה שניתן להטיל בשלה כופר כסף".

כמו כן, סעיף 38 לחוק הפיקוח קובע כי: "ראה המפקח כי אדם עבר על הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הוא, באישור היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו ובהסכמת אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטילו בשל אותה עבירה..."

החוק אם כן קובע כי תובע "רשאי" להציע לחשוד הסדר במקרים מסוימים, אך כי הסדר זה לא ייערך בגין עבירות אשר נעברו בניגוד לחוק הפיקוח.

מן הכלל אל הפרט

21. לאחר ששמעתי טענות הצדדים במועד הדיון אשר התקיים לפניי ביום 24/05/18 ועיינתי בטיעוניהם בכתב, וכן בחנתי הבקשה אל מול המבחנים השונים שנקבעו בפסיקה, שוכנעתי כי יש מקום לדחות הבקשה, ואנמק.

22. ראשית אציין כי לאור המפורט לעיל באשר לשאלת ההסדר המותנה, אני דוחה טענת ב"כ הנאשם לפיה שגתה המאשימה בכך שלא התייחסה לתיקון לחוק במסגרת שיקולה במסגרת תיק זה.

23. בתגובת ב"כ המאשימה מיום 25/06/18 התייחסה המאשימה למדיניותה ושיקוליה טרם הגשת כתב אישום.

דעתו של בית המשפט איננה נוחה מעמדתה העקרונית של המאשימה, לפיה בכל מקרה בו הוגש כתב אישום ומתנהלים הליכים אין מקום לשקול הסדר הכולל אפשרות ביטול הרשעה שכן טרם הגשת כתב אישום נבחנו היטב חלופות להגשת כתב אישום.

כידוע, בכל הליך פלילי, טרם הגשת כתב אישום נשקלים דרכים חלופיות להליך הפלילי כדוגמת סגירת תיק, הסדר מותנה וכיו"ב, ורק התיקים החמורים ביותר מגיעים לפתחו של בית המשפט.

אף על פי כן, רשויות התביעה השונות אינן פוסלות על הסף אפשרות סיום ההליך הפלילי ללא הרשעה, וכל מקרה נבדק לגופו.

עם זאת, בשלב זה של הדיון, במקרה ספציפי זה בו נימקה באת כוח המאשימה את שיקוליה לעניין הסדר הטיעון, לא

נראה כי יש מקום להתערבות בית המשפט בשיקול דעתה של המאשימה.

מעבר לכך יש לציין כי אכן כטענת ב"כ המאשימה, הכלל הוא שמי שמודה בביצוע עבירה מורשע בדין. הרשעת נאשם בעבירה פלילית נועדה להעביר מסר להרתעת הציבור ולהרתעתו האישית על ידי מתן גמול עונשי, וכי רק במקרים חריגים, העומדים בקריטריונים שנקבעו בפסיקה, ניתן להימנע מהרשעה.

בשלב זה, טרם הכרעת דין ושמיעת טיעוני הצדדים לעונש באם יקבע כי הנאשמים ביצעו את המיוחס להם, לא יכול בית המשפט לשקול האם במקרה זה ניתן להימנע מהרשעת הנאשם, אולם אין מחלוקת כי בבוא העת תהיה פתוחה בפני ב"כ הנאשמים הדלת לטעון לעניין זה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בפסיקה.

משכך, לא שוכנעתי כי יש מקום להורות על מתן התייחסות נוספת מצד המאשימה באשר למדיניותה.

הנתונים הסטטיסטיים

22. ראשית אציין כי אני מקבלת טענת ב"כ המאשימה לפיה לגבי שנת 2015, אין כל רלוונטיות למידע המבוקש באשר לענייניו של הנאשם, וזאת מאחר והעבירות המיוחסות לו בוצעו בשנים 2016 ו-2017.

23. שנית, כאמור לעיל, לא כל טענת הגנה ערטילאית מצדיקה מיד מתן מידע נוסף ו/או חומרי חקירה, ומאחר ורשויות התביעה נהנות מחזקת התקינות המנהלית, על הנאשם המבקש לקבל חומרים נוספים להציג תשתית ראיתית ולו בסיסית כדי לבסס בקשתו.

24. עיון בהודעת הדוברות אשר צירף ב"כ הנאשמים, שפורסמה ביום 13/08/17, מעלה כי במהלך כל שנת 2016, השנה בה נעברה לכאורה העבירה הראשונה על ידי הנאשמים, נמצאו 120 מקרים של הפקעת מחירים.

עוד עולה כי במהלך מחצית השנה הראשונה של שנת 2017, מועד בו בוצעה לכאורה העבירה המיוחסת לנאשמים באישום השני, נמצאו 138 מקרים של הפקעת מחירים.

כמו כן, בהודעת הדוברות דווח כי הוגשו 90 כתבי אישום במהלך השנה האחרונה, משמע מחודש אוגוסט 2016 עד לחודש אוגוסט 2017.

מאחר וידוע כי במקרים בהם לא מדובר בתיקי חשודים הנתונים במעצר, הגשת כתבי אישום לבית המשפט איננה נעשית בסמוך למועד ביצוע העבירה, וכי ממועד ביצוע העבירה ועד למועד הגשת כתב האישום חולפים מספר חודשים לא מעטים, כפי שבמקרה זה חלפו למעלה מ-10 חודשים, ניתן להעריך, באומדן גס, כי 90 כתבי האישום האמורים הוגשו בגין עבירות במהלך שנת 2016.

מאחר ומההודעה עולה כי במהלך כל שנת 2016 נמצאו 120 הפקעות בלבד, וכאמור בגין עבירות אשר בוצעו במהלך שנת 2016, באומדן גס, הוגשו כ-90 כתבי אישום, שוכנעתי כי בניגוד לטענת ב"כ הנאשמים, באחוז ניכר של ההפקעות אשר נמצאו הוגשו כתבי אישום, והודעה זו איננה מעלה ולו בסיס ראשוני לקיומו של חשד בדבר סלקטיביות באכיפה.

משכך, לא עמד ב"כ הנאשמים בדרישה הראשונית להציג תשתית ראייתית מספקת לבקשתו.

25. זאת ועוד, כיוון שמלאכת העמדה לדין היא מלאכה מורכבת, הלוקחת בחשבון פרמטרים רבים ושונים, ברי כי קבלת הנתונים הסטטיסטיים אשר התבקשו על ידי ב"כ הנאשמים לא יהיה בהם כדי לבסס טענה כלשהי, שכן בחינת שיקול הדעת של התביעה מחייב השוואה מדויקת בין המקרים השונים.

26. עוד יש לציין כי קבלת הבקשה לעניין הנתונים הסטטיסטיים תאלץ את רשויות התביעה להשקיע משאבים רבים באיסוף חומר שאינו קשור ואינו רלבנטי לתיק זה, תוך בזבז זמן ומשאבים יקרים, וזאת מאחר והנתונים לא מצויים בידי המאשימה, כפי שהוצהר.

כאמור, לא שוכנעתי כי במקרה זה מצדיקה הבקשה להורות כמבוקש חרף השקעת משאבים רבים אלה.

(ראו: **בש"פ 5535/13 מדינת ישראל נגד שימשילשווילי (15/8/13)**).

27. לאור המפורט, אני דוחה בקשת ב"כ הנאשמים, כמפורט לעיל.

28. מזכירות תמציא ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ' תמוז תשע"ח, 03 יולי 2018, בהעדר הצדדים.